



ODZYSKANIE PRZEZ POLSKĘ NIEPODLEGŁOŚCI

zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 2017-2018

Bibliografia zawiera wybór z najnowszych zbiorów Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej w Olsztynie. Są to książki, artykuły z czasopism oraz pakiet edukacyjnych płyt DVD. W części pierwszej wykazu zebrano analizy historyczne i historycznoliterackie, a także teksty literackie przeznaczone dla dzieci i młodzieży. Druga część to scenariusze okolicznościowych zajęć edukacyjnych, gier dydaktycznych oraz spektakli, które mogą przygotować nauczyciele różnych przedmiotów i bibliotekarze.

1. Alfabet niepodległości / Anna Skowrońska. – Warszawa : Muchomor, 2018. – 73 s.
Książka skierowana do dzieci w wieku 9-12 lat. „Krótkie hasła, jak elementy układanki, tworzą obraz niepodległej Polski. Oprócz oczywistych tematów jak akcje zbrojne, zabiegi dyplomatyczne czy rozpad mocarstw, pokazujemy też ciekawostki, np. co łączy wojnę polsko-bolszewicką z King Kongiem? Książkę można zacząć czytać w dowolnym miejscu, wybierając hasła na kolejne litery alfabetu.”
Wypożyczalnia 180378
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900839503
2. Jak to naprawdę było? : początki polskiej niepodległości w diarystyce Zofii Nałkowskiej i Marii Dąbrowskiej / Maria Cyran // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. – 2017/2018, nr 4, s. 7-26
O dzienniku i pojęciu „niepodległość” słów kilka. Początki II RP w zapiskach Nałkowskiej z lat 1918-1919. Pierwszy rok niepodległości w „Dziennikach” Marii Dąbrowskiej. Wartość poznawcza dziennikowych zapisków.
3. Józefa Piłsudskiego wizerunek wielokrotny / Maria Cyran // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. – 2018/2019, nr 1, s. 30-50
Konterfekt własny, czyli rozważania o wielkości, prawdzie i legendzie. Brunona Schulza interpretacja powstania legendy Piłsudskiego. Portret mityczny w wierszach Wierzyńskiego i recenzji Schulza pt. Wolność tragiczna. Wizerunek Piłsudskiego w książce Kadena-Bandrowskiego i szkicu Schulza. Trudne pytania o ocenę postaci.
4. Ku jedności : listopad 1918 roku / Stefan Artymowski, Paweł Bezak. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 252 s.
„Książka przedstawia okres poprzedzający wydarzenia 11 listopada – czas działań militarnych podczas I wojny światowej, punkt kulminacyjny – sam dzień odzyskania niepodległości, a także pierwsze tygodnie następujące po nim. To opowieść najpierw o sytuacji we wszystkich trzech zaborach, następnie o pierwszych dniach odbudowanego państwa polskiego. Opowieść o tyle interesująca, że przekazana przez naocznych świadków, nie tylko tych z kart podręczników szkolnych, którzy tworzyli historię, lecz także zwykłych ludzi, którzy byli uczestnikami wydarzeń. Książka zawiera interesujące fragmenty wspomnień, cytaty z prasy, komunikaty i dokumenty. Daje nam barwny obraz emocji i dramaturgii, jakie towarzyszyły wydarzeniom listopada 1918 roku, a także różne perspektywy – ludności wojskowej i cywilnej.”
Wypożyczalnia 180379
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900839226
5. Legiony Polskie 1914-1918 / Andrzej Chwalba. – Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2018. – 372, [3] s.
„Kompletna legionowa historia i mitologia w jednym pasjonującym tomie. Popularna synteza dziejów Legionów Polskich i legionistów, którzy po 1918 roku stanowili istotną część elit politycznych II Rzeczypospolitej, współtworząc historię Polski. Jacy naprawdę byli legioniści? Jak żyli na co dzień? Jakie przyświecały im idee i czy udało się je zrealizować?”
Wypożyczalnia 180341
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900838722

6. Marszałek Józef Piłsudski / Małgorzata Strękowska-Zaremba. – Warszawa : Wydawnictwo RM, cop. 2017. – 103, [1] s.
Powieść dla dzieci, w której „młodzi czytelnicy poznają Marszałka Piłsudskiego – twórcę polskiej niepodległości – w różnych sytuacjach: jako ojca, miłośnika przyrody, mocnej herbaty, twardych krakersów, a także ukochanego przez żołnierzy „Dziadka”.
Wypożyczalnia 180294
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900836784
7. Marszałek Piłsudski – czytelnik, pisarz, wydawca / Martyna Figiel // Poradnik Bibliotekarza. – 2017, nr 11, s. 10-14
Mniej znane aspekty biografii Józefa Piłsudskiego.
8. Niepodległa! 1, 1864-1924 : jak Polacy odzyskali ojczyznę / Andrzej Nowak. – Kraków : Biały Kruk, 2018. – 367, [1] s.
„Książka jest tylko na pozór kroniką lat 1864–1924. Wypunktowane wydarzenia tworzą bowiem bardzo logiczny ciąg historyczny. Autor uświadamia Czytelnikowi trudną drogę do wolności, na której złożono tyle ofiar... Widać jak wielki i różnorodny to był wysiłek [...]. Różne były koncepcje, różne wizje, ale zawsze na końcu ten sam cel: NIEPODLEGŁA. Jedni zmierzali doń budząc narodowego ducha i walcząc piórem. Inni na deskach scenicznych, przy sztalugach lub partyturach. Jeszcze inni budowali podstawy gospodarcze. Musieli się też znaleźć tacy, którzy zaryzykują własnym życiem, chwycą za broń, a następnie stworzą solidne podwaliny polskiego wojska”. Publikacja wyposażona jest w bogatą, unikatową warstwę ilustracyjną.
Wypożyczalnia 180388
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900839504
9. Niepodległość w poezji końca wojny i pierwszych latach wolności / Maria Cyran // Język Polski w Szkole Ponadpodstawowej. – 2018/2019, nr 1, s. 7-29
Odejście od tematu niewoli i zmierzenie się z tematem wyzwolenia. Poetycka postawa L. Staffa w początkowej fazie dwudziestolecia międzywojennego. Apoteoza urody życia we wczesnych wierszach skamandrytów. Józefa Wittlina zmagania z koszmarem wojny. Zwrot ku służbie społecznej poezji.
10. Odzyskana niepodległość : 10 opowiadań z XX wieku / Grażyna Bąkiewicz, Kazimierz Szymeczko, Paweł Wakuła. – Łódź : Wydawnictwo Literatura, 2018. – 213, [3] s.
Zbiór adresowanych do dzieci i młodzieży opowiadań, których akcja dotyczy m.in. wojny 1920 r. i Bitwy Warszawskiej, powstań śląskich i prezydentów II Rzeczypospolitej.
Wypożyczalnia 180527
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900840467
11. Polska niepodległa : encyklopedia PWN. – Wyd. 2. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 598, [1] s.
„Publikacja ukazuje dzieje II Rzeczypospolitej i wydarzenia z pierwszych dekad XX wieku, które prowadziły do 11 listopada. Obok zagadnień politycznych ukazuje dzieje społeczne, gospodarcze, kulturalne i naukowe okresu międzywojennego. Szeroko uwzględnia także przejawy życia narodowego mniejszości, stanowiących ponad jedną trzecią obywateli. Składa się z 9 rozdziałów tematycznych: Historia, Społeczeństwo i gospodarka, Nauka i oświata, Literatura, Sztuka, Muzyka, Teatr i film, Książka, prasa i radio, Sport. Całość zamyka obszerny aneks źródłowy, zawierający kilkadziesiąt dokumentów historyczno-ustrojowych z lat 1914-39”.
Informatorium. Czytelnia 943.8.081(03)
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900839350
12. Polska Niepodległa. Pł. 1-10, [Film] / scen. i reż. Marek Brodzki. – Warszawa : Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych, cop. 2018.
Pakiet 10 płyt DVD wydanych w serii Historia w Ożywionych Obrazach. Filmy są ekranizacjami ożywionych dzieł malarskich i grafik, które ukazują wydarzenia i postacie związane z dążeniami do odzyskania przez Polskę niepodległości. Warstwie fabularnej towarzyszy komentarz nt. tła historycznego odtwarzanych zdarzeń.
Pł. 1, Rejtan-upadek Polski [Film]
Zbiory Specjalne CDV 3183
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844100
Pł. 2, Przysięga Kościuszki na Rynku w Krakowie 24 marca 1794 r. [Film]
Zbiory Specjalne CDV 3184
https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844676

Pł. 3, Bitwa pod Samosierrą [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3185

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844686

Pł. 4, Olszynka Grochowska [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3186

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844701

Pł. 5, Emilia Plater w potyczce pod Szawłami [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3187

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844705

Pł. 6, Patrol powstańcy [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3188

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844712

Pł. 7, Kucie kos [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3189

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844747

Pł. 8, Wigilia na Syberii [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3190

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844750

Pł. 9, Wiosna roku 1905 [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3191

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844751

Pł. 10, Wejście strzelców Józefa Piłsudskiego do Kielc [Film]

Zbiory Specjalne CDV 3192

https://opac.wmbp.olsztyn.pl/cgi-bin/wspd.cgi.sh/wo_ropis.p?IDRek=3222900844756

MATERIAŁY METODYCZNE I REPERTUAROWE

1. Kopyta i silniki : scenariusz spektaklu o Marszałku Józefie Piłsudskim / Witold Pełka // Biblioteka w Szkole. – 2017, nr 1, s. 34-37
2. Niepodległa w grze : zorganizuj grę miejską (terenową) z okazji 100-lecia niepodległości / Karol Baranowski // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 4, s. 4-9
Co to jest gra miejska? Dlaczego gra miejska? Podstawowe rodzaje gier miejskich. Analiza uwarunkowań i możliwości. Korzyści i przeszkody. Cel tematyka, fabuła gry miejskiej. Organizacja gry. Tworzenie zadań. Regulamin, zasady gry. Test gry. Przykłady fabuł i zadań związanych z odzyskaniem niepodległości. Przykładowy schemat regulaminu gry miejskiej.
3. O niepodległości w bibliotece : wolność / Agnieszka Olejarz // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 4, s. 34-36
Scenariusz zajęć dla klas I-III szkoły podstawowej z wykorzystaniem książki Zofii Staneckiej „Nasza paczka i niepodległość : o sześciu polskich świętach”.
4. Ojczyzna jest naszą matką : scenariusz z okazji Święta Niepodległości / Barbara Wanda Jachimczak // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 5, s. 27-29
Scenariusz szkolnej uroczystości złożony z fragmentów wierszy różnych autorów oraz cytatów z tekstów Jana Pawła II.
5. Polski superbohater : Marszałek Józef Piłsudski i jego tajemnice : scenariusz warsztatów realizowany w ramach Małopolskich Dni Książki "Książka i Róża" / Wanda Matras-Mastalerz // Poradnik Bibliotekarza. – 2018, nr 5, s. 38-40
Skierowane do dzieci w wieku 7-10 lat zajęcia zaplanowane są do przeprowadzenia w bibliotece publicznej lub szkolnej.
6. 100. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę : scenariusz dla uczniów szkół podstawowych / Agnieszka Stawowska // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 9, s. 34-35
Scenariusz spektaklu, w którym występują m.in. postaci Adama Mickiewicza, Henryka Sienkiewicza i Józefa Piłsudskiego.

7. Skarby narodowe : scenariusz zajęć z okazji Święta Niepodległości / Agata Arkabus // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 6, s. 24-25
Zajęcia, przeznaczone są dla uczniów w wieku 6-10 lat, mają na celu m.in. upowszechnianie wartości patriotycznych i obywatelskich oraz poszerzanie wiadomości na temat bohaterów narodowych, zabytków, muzyki i przyrody Polski.
8. 100 lat Polsko! : scenariusz teatralny dla uczniów szkół podstawowych / Katarzyna Kaczmarek // Wychowawca. – 2018, nr 7/8, s. 50-51
Scenariusz nadesłany na konkurs „Nie chcecie Ojczyzny, która Was nic nie kosztuje”.
9. Szkolne obchody stulecia niepodległości / Jacek Królikowski // Dyrektor Szkoły. – 2018, nr 4, s. 76-79
Praktyczne wskazówki i pomysły na jubileuszowe działania, które warto przeprowadzić we współpracy ze środowiskiem i zaplanować na cały rok.
10. Śladami ojców niepodległości : pomysł na grę miejską (szkolną) / Karol Baranowski // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 4, s. 12
Fabula, zasady oraz przykładowe pomysły zadań gry, która może odbyć się w budynku szkoły.
11. Teatr Wolnej Myśli "Pod Białym Orłem" : scenariusz spektaklu teatralnego z okazji Święta Niepodległości / Witold Pelka // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 4, s. 37-41
12. Wizjoner, wódz czy polityk? : Piłsudski znany i nieznan : konkurs wiedzy o marszałku Józefie Piłsudskim / Piotr Ulatowski // Poradnik Bibliotekarza. – 2018, nr 7/8, s. 48-49
Artykuł zawiera omówienie zasad konkursu, pytania i odpowiedzi. W konkursie biorą udział trzyosobowe zespoły reprezentujące poszczególne klasy.
13. Z niepodległą gra o zwycięstwo! : historyczna potyczka dla czterech drużyn / Monika Simonjetz // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 4, s. 30-33
Gra wzorowana jest na tradycyjnych grach planszowych, ale pola są powiększone, a w rolę pionków wcielają się uczniowie. Rozgrywka przeznaczona jest dla czterech drużyn z klas III-IV szkoły podstawowej. Artykuł zawiera scenariusz gry, opis jej przygotowania i przebiegu oraz 64 pytania i odpowiedzi związane z historią odzyskania niepodległości. Gra bazuje na lekturze książki Joanny i Jarosława Szarków „Jeszcze Polska nie zginęła”.
14. Zaginiony rozkaz Piłsudskiego : plan gry miejskiej dotyczącej odzyskania niepodległości : szkoła ponadpodstawowa / Karol Baranowski // Biblioteka w Szkole. – 2018, nr 4, s. 10-11
Fabula, zasady gry, pomysły na zadania oraz plan gry, która może odbyć się w bibliotece (np. publicznej, pedagogicznej) lub na terenie szkoły.

Olsztyn, dnia 17 września 2018 r.

Opracowanie: Bernadeta Golus.